

В.О. Іваниця, В.С. Підгорський, Н.Г. Юргелайтіс, Т.В. Бурлака,
Б.П. Мацелюх, І.Г. Скрипаль

“СЛОВНИК ТЕРМІНІВ У МІКРОБІОЛОГІЇ”

Київ: Наукова думка, 2006.—200 с.

Рецензований словник відноситься до серії «Словники України», що видається академічним видавництвом «Наукова думка» в Києві. Насамперед мусимо сказати добре слово в адресу видавництва, бо своїми випусками воно робить велику справу для України взагалі, у випуску наукової літератури зокрема.

Сьогодні, завдяки бурхливому розвитку демократії в Україні склалася досить дивна ситуація, коли в державі існують принаймні три центри термінологічної орфографії — Київський, Львівський, Харківський і, можливо, тут варто б назвати також Одеський. Справа в тому, що наш офіційний правопис не всіх задовольняє (а це стосується вживання «г» і «ґ» у словах греко-латинського походження, приголосної «х». Наприклад, Мехіко (коли чужоземне х [ікс] ототожнюється з українським “х”), “г” у слові Гельсінки, а не Хельсінки та ін. У минулому ми мали багато варіантів українського правопису (Ів. Огієнка, Ст. Смаль-Стоцького, Бориса Грінченка, Гр. Голоскевича, Михайла Возняка, Василя Сімовича, Михайла Рудницького та ін.).

Українська літературна мова, якою користувалися в Галичині в кінці ХІХ на початку ХХ ст. була добре розвинутою, звучною і широко використовувалася. Вона і сьогодні живе і функціонує в західних областях України. Цією мовою, в основному, також користується українська діаспора. Сьогодні українська мова в Україні дуже збідніла, беззвучна, глуха переважно через те, що забрали з неї букву “г” у словах греко-латинського походження. У колишньому правописі була ясно і чітко виписана вимога: писати і вимовляти іншомовні власні імена (назви осіб, географічні назви) так, як вони вимовляються в мові оригіналу. Зазначу — це питання буде завжди актуальним, доки ця проблема не буде розв’язана. Задаємо собі питання: чи не є причиною такий стан української літературної мови того, що вона до решти зникає на території Великої України?

Задаємо собі питання: чому українська діаспора не переходить на сучасний офіційний правопис?

Отже, приступаючи до рецензування названого вище термінологічного словника з мікробіології, ставимо питання про правопис термінів. Тут у словнику застережень немає. Він складений у строгій відповідності до сучасного правопису української літературної мови. Хочемо ми того чи ні, але мусимо дотримуватися цього офіційного і затвердженого авторитетною комісією орфографічного словника, хоча, як вже було сказано, не можемо погодитися з низкою положень у ньому. Наприклад, “хімія” повинно бути “хе́мія”, “ґліколіз”—“ґліколі́з”, гістохе́мія (лат. *chemia* — алхімія, означає підробку під хімію).

Авторів ми винити не можемо, вони виконали величезну працю, зібрали великий обсяг матеріалу і, відповідно до сучасного правопису склали словник, який, поза усяким сумнівом, дуже потрібний для розвитку науки і для навчальних цілей.

Авторитетний склад авторської групи, як і склад рецензентів — видатних вчених України, викликає повну довіру до змісту словника, який є потрібним не лише для вузької фахової спеціальності з мікробіології, але і для суміжних фахових напрямів, включаючи фармацію, яка зараз набула широкого розвитку в українській медичній науці.

Заслугове на схвалення структура словника в цілому та його кожна окремо взята стаття, в якій назви подаються російською та українською мовами, а також нерідко етимологія терміна в оригіналі — із мови походження, що підсилює науковість словника. Слова запозичені супроводяться навіть відповідними наголосами.

На завершення констатуємо, що названий словник заслугове на всебічне схвалення, а наші міркування стосовно правопису є питанням іншим.

Т.Й. Лещук,
професор кафедри іноземних мов національного університету
“Львівська політехніка”

